

zingen bij het huiswerk, daaraan had zeker nooit iemand gedacht, in het huis waar ik nu eenige weken had vertoefd. Trouwens niemand zou het gekund hebben. Want de inlander in huis waren Mohamedanen of Heidenen. En de Europeanen heetten wel Christenen, maar leidden als onverschilligen voor God en Zijn gebod. Soms vroeg ik mij wel eens af, of het niet goed zou zijn allereerst of althans ook predikers te zenden naar die zoogenoemde christenen.

Met de huishoudster kon ik het werk gemakkelijk deelen, te meer niet ontbrak en spijs en drank ook, zooals ik reeds zei, dagelijks grootendeels bezorgd werd. Wat den heer Jansens betreft, hij schikte zich wonderwel in zijn nieuwen toestand, ja scheen zelfs meer op zijn gemak te zijn dan in zijn vroeger verblijf. Ik mocht hem van tijd tot tijd een poos alleen laten, iets wat hij vroeger nooit gewild had. Hij was vriendelijk ook jegens de huishoudster, en alles duidde aan dat wij met den zieke geen zware taak zouden hebben.

Na een dag of vier waagde ik het eens te vragen, hoe hem het leven beviel.

„Heel goed“, was zijn antwoord, „het is hier kalm en dat heb ik nodig. Ik geloof dat ik vooruit ga. Daarbij de menschen rondom mij heen, zoover ik ze al ken, schijnen mij toe eerlijker en openhartiger te zijn dan waar ik mee gewoond was om te gaan. Het is onder ons veelal verguldsel en klatergoud. Maar hier zal ook wel wat ontbreken. Voorloopig ben ik tevreden. Het gekste is dat ik nog niet eens kennis heb kunnen maken met de hoofdpersonen in dit treurspel. De schoolmeester kan natuurlijk niet hier zijn, maar waar blijft de domine of de zending als hij het noemt?“

„Geduld, mijnheer“, zei ik, „die zal ook wel verschijnen. Hij heeft het druk.“

„Natuurlijk dat hebben al die soort menschen. In elk geval heeft hij het hier niet kwaad uitgekozen. Een heerlijke lucht, een mooie natuur, verder al het noodige; wat wil men meer?“

„Maar u vergeet, mijnheer, dat die zending hier volstrekt niet gekomen is om de lucht of om de mooie omgeving, maar om den heidenen die God niet kennen het Evangelie te brengen. Ook had ik gisteren een gesprek met de huishoudster die mij vertelde dat de zending voor zijn arbeid niet betaald wordt maar alles zelf bekostigt. Hij heeft de huizen en de school laten bouwen, en zorgt ook voor den onderwijzer.“

„Ja heel mooi“, zei de heer Jansens met een ongelovig lachje. „Doch ik begrijp er niets van. 'Is zooals ik reeds meer zei. Waarvoor al dat werk en die onkosten? Dat kon immers veel beter besteed worden.“

„Dat ben ik niet met u eens“, antwoordde ik, „u weet dat wel. Ik vrees evenwel dat u het niet zult inzien, tenzij de Heere zelf uw oogen er voor opent.“

„Hoor eens juffrouw“, sprak mijnheer, „ik moet u even wat vragen. U moet weten, ik heb een grootmoeder gehad, die net als u een geloovige was en heel vroom leefde, altijd naar haar meening. Zij heeft mij verteld, meer dan eens, dat het vroeger jaren zoo'n beste tijd was; de menschen gingen allen trouw ter kerk en de een was al even godsdienstig als de ander. Hebt u daar ook wel eens van gehoord?“

„Niet veel zei ik, maar toch wel dat er vroeger veel meer eerbied was voor God en Zijn dienst dan nu, al was het dan maar voor het uiterlijke. Maar werkelijke vrome, tot God bekeerde menschen, die Jezus liefhebben, zijn er zeker nooit in menigte geweest. De Bijbel zegt dat zelf. Vergelijken met de andere zijn die gelooven altijd een klein kuddeke.“

„Nu goed dan, maar in elk geval wisten onze vrome voorouders toch wel, dat de Javanen geen Christenen waren. Waarom hebben ze dan er geen predikers heen gezonden, zulke menschen als die heer die dit huis gebouwd heeft. We zijn al eeuwen met de Oost verbonden. Onze vaderen en wij trokken er veel voordeel van. Waarom hebben de Christenen niet vroeger aan Java gedacht, zoodat er zelfs nu nog bijna geen christenen zijn?“

„Ik wist zoo spoedig geen antwoord. Want eerlijk gezegd was zulk een vraag bij mij zelf meermalen opgekomen, toen ik nog in Afrika was. Ik zei dus dat die vraag door wijzer menschen dan ik moest beantwoord worden. Maar, voegde ik er bij, indien onze voorvaderen verzuimd hebben hun plicht te doen, gelijk het schijnt, dat is voor ons geen reden om het kwade voorbeeld te volgen. Tegenwoordig gaat het dan ook den besten weg op. De zending hier denkt er zeker evenzoo over als ik.“

HOOGENRIJK.

Advertentiën.

Maandag den 17den December behaagde het den Heere om plotseling uit ons midden weg te nemen onzen dierbaren en zorgdragenden Man, Vader en Grootvader

EDSKO HEKMAN Sr.

in den ouderdom van 59 jaar en 8 maanden. Zeer zwaar valt ons dit verlies. Hij mocht niet een hoogen maar toch een rijpen leeftijd bereiken. Op de hem eigene en ons zoo betekenende wijze kon hij, nog tot twee weken voor zijn heengaan met raad en daad ons bijstaan. Des te zwaarder valt ons daarom dit plotseling verlies.

Onze VerbondsGod echter, die alleen wijs en goed is, heeft het gedaan; dies aanbieden wij ook in dezen Zijnen heiligen wil. En voorts mogen wij gelooven, dat door Gods genade, onze dierbare nu licht voor den troon des Lams, en den rust geniet, die er overblijft voor het volk van God. Daar in ligt onze rijke troost.

Namens de bedroefde familie,

Mrs. EDSKO HEKMAN Sr.

Grand Rapids, Michigan, 27 Dec. 1917.
Ver. Staten, Noord Amerika.

L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten,
Keizersgracht
No. 166,
AMSTERDAM.

SIMOONS & Co.

EFFECTEN, COUPONS, PROLONGATIËN,
ASSURANTIËN, HYPOTHEKEN
AMSTERDAM, Gravenstraat 4
BAARN, Schoolstraat 55

Lijdens-weeken

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen:

Dr. J. C. DE MOOR *Genade voor Genade*, 21 Leetredenen voor de Christelijke Vierdagen. Prijs f 2.75. In Stempelband f 3.50.

Ds. H. HOEKSTRA *De Lijdens-geschiedenis*, 25 Leetredenen. Prijs f 2.50. In Stempelband f 3.25.

Dr. A. KUYPER *Zijn uitgang te Jeruzalem*, 50 Meditatien over het Lijden en sterven onzes Heeren. Prijs f 1.25. In Stempelband f 1.75.

MENIGERLEI GENADE

Wekelijkse Leetredenen onder Redactie van Prof. Dr. P. A. E. SILLERUS SMIT en Dr. B. WIELENGA. Prijs per jaargang van 52 nummers fr. per post f 5.00.

Jaargang I, II, III, IV en V zijn compleet verkrijgbaar à f 5.75 in Stempelband gebonden.

Mr. GROSHEIDE

ACCOUNTANT
(INSTITUUTSLID)
AMSTERDAM
(SINGEL 303, T. 1233 N.)

Bij J. H. KOK te Kampen verscheen thans het

TWEEDE nummer

van

SCHILD EN PIJL

Maandelijkse ter bespreking van actuele onderwerpen onder redactie van

Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE

Dr. J. C. DE MOOR en

Dr. B. WIELENGA

getiteld:

De Messiaansche Heilsbelofte en de nieuwere ontdekkingen.

DOOR

Prof. Dr. J. RIDDERBOS

De eerstvolgende nummers zullen zijn:

De Navolging van Christus en het moderne leven

door **Dr. H. BAVINCK**

Dienstplicht en Geweten

door **Dr. J. C. DE MOOR**

Marx en de moderne Arbeidsbeweging

door **Dr. B. WIELENGA**

Prijs per jaargang f 3.90

Afzonderlijke nrs 50 cent

Vraag uitvoerig Prospectus.

Gerel. Trakt.gen. „FILIPPUS“.

De leden ontvangen viermaal per jaar een zending boekjes en traktanten. De contributie bedraagt een gulden 's jaars. Aanfite van nieuwe leden bij den Penningmeester, Mr. H. v. d. VEGTE, Bloemendalstr. 18, ZWOLLE. Tienduizenden traktanten worden GRATIS verspreid. Giften voor dezen arbeid worden gaarne ingewacht.

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerk in Nederland.

In No. 2090 werd verantwoord: Zuidlaren f 1.934, dit moet zijn: f 8.934.

Verantwoording van 3 Febr. — 3 Maart 1918.

Collecten of bijdragen: Voorn f 4.87, Jongel. vereen. Wildervank f 5.10, Axel f 73.08, Terkwerd f 2.38, Naarden f 1.50; Koudum f 23.01; Stavoren f 5.95; Woudsend f 4.30, Gaastmeer f 14.76, Broek o. Langendijk f 59.71, Dirksdijk f 5, Heer Hugoward f 11, Den Helder f 33.75, Kolhorn f 2.654, Schermerhorn f 2.50, St. Pancras f 11.25, Appingedam f 10, Bierum f 25, Delfzijl f 42.84, Garrelweer f 5, Loppersum f 5; Nieuwolda f 7.51, Schildwolde f 46.58, Siddeburen f 25, Spijk f 97.04, Stedum f 5.914, Ten Post f 27.60, Wagenborgen f 11.464, Wester Emden f 20.91, Woldendorp f 5.534, Zandit f 10, Maarsse f 8.09, Vinkeveen f 11.77, Kockengen f 13.80, Zwole f 4, Appelscha f 1, H. I. Ambacht f 2.50, Broek o. Langendijk f 10, Beverwijk f 2, Broek o. Akkerwoude f 1, Naaldwijk f 10, Onstwedde f 1, Goes f 1, Oostwolde f 15, Leerdam f 26.47, Ottoland f 11.63, Bolnes f 13.544, Idem (gift) f 2, Middeldum f 99.86, Roodeschool f 53.52, Schouwerzijl f 6.144, Uithuizermeeden f 46.264, Berg Ambacht f 6.564, Gouda f 28.76, id. spreekb. Ds. van Nes f 12.54, Haastrecht f 11.744, Krimpen f 2, Lekkerkerk f 5.414, Moordrecht f 9.90, Nieuwerkerk a. d. IJssel f 8.88, Oudewater f 25.214, Reeuwijk-Sluijk f 7.464, Schoonhoven-W. Langerak f 30.084, Waddinxveen f 16.73, Zevenhuizen f 7.33, Gerel. Zondag-school Wars f 10.40, Ouderkerk a. d. IJssel f 9.50, Wateringen f 10.10, Voorburg f 14.364, Zegwaard f 10.644, Pijnacker f 10.784, Holsloot f 5.96, Nieuwerkerk a. d. IJssel f 1, Schiermonnikoog f 1, Heeg f 5, Hollen f 2.50, Apeldoorn f 5, Appelscha f 9.14, Borge f 15.15, Een f 2.18, Haulerwijk f 10, Hoogersmilde f 11.10, Norg f 1, Zutphen f 34.33, Geesteren-Gelselaar f 19, Bleiswijk f 12, Berkel f 28.92, Capelle f 8, Charlois f 53.14, Delfshaven f 89, Katendrecht f 26.45, Kralingen f 91.014, Ond Terbrugge f 10.244, Rhon f 8.23, Tinte f 9.104, Ooltgensplaat f 2.50, Brielle f 11.21, Stellendam f 6.20, Meisant f 1, Zwartewaal f 1.50, Ouddorp f 6.17, Abbenbroek f 1, Hellevorst f 24.614, Vroomshoop f 10, Koecken f 2, Velp f 1.

Ds. J. J. MIEDEMA,

Deputaat-Quaestor.

Groningen, 4 Maart 1918.

Nood-

zakelijk is thans, dat ieder die de gelegenheid heeft

Groenten

en andere CONSUMPTIEWAREN teelt.

U vraagt daartoe mijn uitgebreide PRIJS-COURANT van echte en kleinr. Tuin- en Landbouwzaden aan. Voor Kweekers speciale prijscourant.

Billijkst adres Oranjewoud (Fr.) G. J. WOUDE.

Spaarbank

VOOR DE
Stad AMSTERDAM.
(Opgericht in 1848).

Hoofdbureau,
Singel 544-546.

Geopend:
ELKEN WERKDAG van des morgens half 10 tot des avonds 8 uur.

Bijbureau:
Bloemgracht 33
Haarlemmerplein 4
Bijlenderstraat 194
Ceintuurbaan 131
Zeeamshuize, Kadijksplein 8
1ste Van Swindenstraat 19.
Brederoedestraat 103.

Geopend:
ELKEN WERKDAG des morgens van half 10 tot half 1 en des avonds van half 7 tot 8 uur.

Mr. H. J. J. POST,
Directeur

Fijnaart, Klundert.

Maart 1918.

Maandelijkse ter bespreking van actuele onderwerpen onder redactie van

Prof. Dr. F. W. GROSHEIDE

Dr. J. C. DE MOOR en

Dr. B. WIELENGA

getiteld:

De Messiaansche Heilsbelofte en de nieuwere ontdekkingen.

DOOR

Prof. Dr. J. RIDDERBOS

De eerstvolgende nummers zullen zijn:

De Navolging van Christus en het moderne leven

door **Dr. H. BAVINCK**

Dienstplicht en Geweten

door **Dr. J. C. DE MOOR**

Marx en de moderne Arbeidsbeweging

door **Dr. B. WIELENGA**

Prijs per jaargang f 3.90

Afzonderlijke nrs 50 cent

Vraag uitvoerig Prospectus.

Uitvoering vlug en net.

Prijsberekening billijk.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

De Groninger Brandwaarborg - Maatschappij.

HOOFDKANTOOR
GRONINGEN, O. Boteringestraat 72.

Speciale afdeling voor H.H. Predikanten en Onderwijzers, voor Kerken en Scholen, alsmede voor leden van „Patrimonium“.

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen heden:

DE VROUW

IN DE HEDENDAAGSCHE
MAATSCHAPPIJ

DOOR

Dr. H. BAVINCK

PRIJS 1.25 - GEBONDEN 1.40

INHOUD: 1. Herziening van het Kiezersrecht. 2. De Vrouw in de Heilige Schrift. 3. De Vrouw in de Christenheid. 4. De Vrouwenbeweging. 5. Het Vrouwenvraagstuk. 6. De Vrouw en het Burgerlijk Recht. 7. De Vrouw en de arbeid. 8. De Vrouw en het Beroep. 9. De Vrouw en de Staat. 10. De Vrouw en de Kerk. 11. De opvoeding der Vrouw.

GANZEVOORT'S Orgelhandel

Diezerstraat 116, Zwolle.

Zeer groote keuze. Vraagt s. v. p. ons Standard Orgel.

Hoerlijke muziek. - Prachtige kasten.

Sproeten

komen vroeg in 't voorjaar! Koop bijtijds een pot SPRUTOL Bij Apoth. en alle Drogisten.

Evangelisatiearbeid van de Ger. Kerken in Noord-Brabant en Limburg.

Met hartelijken dank ontvangen in de maand Februari.

Gerel. Kerk Spakenburg A f 15; id. Marum f 1; id. N. Vennep f 10; id. Roodeschool f 12.50; id. Vledder (Dr.) f 2.50; id. Collecte Dalen f 15.70; id. id. Krabbendijke f 26.67; id. id. Werkendam A f 24.81; Coll. Leedse diens Roermond f 30; M. v. d. Woerd, Kinderdijk f 0.50; Wed. P. Vellinga, Oosterend (Fr.) f 2; S. te R. f 5; G. C. Ogel, Axel f 2.50; Giften Leinoud door Ds. Goris f 2.50; Overleden vriendin Evang. idem f 10; Gerel. Zondag-school Vereen. Spr. 9: 10, Den Haag f 25; Zendingssomm. G. K. Urk f 35; idem Willemstad f 20; idem Moerdijk f 10; Jongel. Ver. Harlingen f 3; Coll. Jaar. Gerel. V. Dinteloord f 5.35.

Buizen.

Door Ds. Jansen, Goudsche Buize f 0.50; id. Ds. Ruijs, Dinteloord f 2.544; Jonge dames J. de Goede, L. Schraa en B. Post, Zwartsluis, f 14.85; Jongel. Vereen. Mosterdz. Almkerk, f 3.65; van Helden-Heeren (L.) f 8.094.

Jaarl. Bijdrage.

Ten Boer f 12.50; Bergen op Zoom f 2.30; Hoogebeintum en Ferwerd f 14.50; Wilnis f 3; Oosterend (Texel) f 6; Waddinxveen f 7; De Lier (Z.-H.) f 12.75; Naaldwijk f 15; Axel f 36.25; Door Ds. Jansen te Zevenhuizen Jaarl. bijdrage Gouda f 19.25; Westmaas f 6.95; Pernis f 30.75; Zandit (Gr.) f 1.50; Lollum f 4; Utrecht f 41; Alblasserdam f 14; Hardinxveld-Giessendam f 14; Koop-Zaandijk f 9.50; Zaandijk f 60.72; Andijk f 12.40; Westerbeek (Gr.) f 9; Maassluis f 7.50; Schoonhoven f 11.45; Zevenbergen f 5; Dinteloord f 18.50; Raamsdonk f 3.50; 's-Gravenzande f 5; Kinderdijk f 14; Franeker f 3.50; Goes f 16; Werkendam f 9; Apeldoorn f 21.50; Steeuwijk f 4; Klundert f 44; Delft f 16; Uithuizen f 23.50.

Met dringende aanbeveling,

Namens Deputaten,
P. NOMES, te Penn.
L. J. SCHALEKAMP, te Penn.

Fijnaart, Klundert.

Maart 1918.

Drukkerij Holland

N. Z. Voorburgwal 58-60.

(De nieuw ingerichte drukkerij van het Dagblad „De Standaard“

het Weekblad „De Heraut“ en andere periodieken).

VISITE- EN VERLOVINGSKAARTEN

CIRCULAIRES - PROGRAMMA'S

CONVOCATIËN - BESTEKKEN

AANDELEN - OBLIGATIËN

EN ALLE ANDERE DRUKWERKEN.

Uitvoering vlug en net.

Prijsberekening billijk.

Aangeboden:

1 a f 100 4 % Gerel. Kerk Sloterdijk.
1 a f 150 4 % Diamon.

Gevraagd:

f 100 4 % Veldwijk.
f 500 4 % Johannesstichting.
f 1000 3 % Hoenderloo.

HELDERTS & Co.,

AMSTERDAM. Egaliteitsgracht 10.

Bij J. H. KOK te KAMPEN verscheen:

DE WONDEREN VAN DEN ZALIGMAKER

Met een inleidend woord van Prof. Dr. H. BAVINCK

DOOR

Ds. G. WIELENGA

Groot royaal formaat — 483 pag.

Prijs f 4.50 — In stempelb. f 5.40

Een rijke bron voor ieder, die deze belangrijke episodes uit het leven des Heilands zich veelzijdig en grondig wil zien toegelicht.

(Pitt.)

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereniging:

Aan Legaten:

van wijlen Meij. G. Brouwer te Anjum f 100.

Aan Contributien:

door den heer W. Wiegman te Utrecht f 2.50; door den heer P. Postma te Buitenpost f 108.75; door Ds. F. W. J. Wolf te Vrouwenpolder f 13; door den heer W. Mol te Idkenhuizen f 6.50; door den heer M. Hilverda uit Abbeja f 6.50; uit Oosthem f 27.50; uit Follega f 3.50, samen f 37.50; door Ds. W. Schepel te De Wijs f 13.

door Ds. A. Boekennoogen te Apeldoorn f 2; door het Locaal comité te Utrecht f 992.40; door den heer J. F. de Leeuw uit Leerdam f 68; uit Leerdam f 10.50; uit Lexmond f 21.50; uit Hei- en Boecop f 2; uit Aspren f 2; uit Schoonrewoerd f 36; uit Zijlerveld f 3, samen f 143; door Ds. C. J. v. d. Boom uit Oldenzaal f 9.50; uit Oostermeland f 2.50; uit Roodeschool f 140.50; uit Uithuizen f 81.75; uit Uithuizermeeden f 34, samen f 268.25; door den heer H. van Emmerik uit Hilversum f 4.50; uit Nederhorst den Berg f 31.50, samen f 36; door Ds. C. J. van Buisbergen uit Loosdrecht f 78.50.

door den heer J. M. Koning te Leiden f 2.

Aan Collecten: (voor de Theol. faculteit)

van de Gerel. Kerk te Kamperland f 5.95; te Winschoten f 57.50; te O. Pekela f 23.10; te Meeden f 9.784; te Westerbeek f 6.76; te Scheemda f 19.674; te Midwolda f 16.63; te Oostwolde f 35.15; te Nieuweschans f 3.38; te Bellingwolde f 3; te Nijmegen f 32.46; te Lochem f 2.60; te Scharendijke f 7; te Neede 1917 f 9.04.

te Amsterdam Zuid f 48.644; te Sloterdijk f 5.694; te 's-Graveland f 5.62; te Geesteren f 15.35.

Aan Schenkingen:

door Ds. H. Dethmers te